

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W JAWORZNIE
43–600 Jaworzno ul. Pocztowa 7**

Tel. 32 616 40 58

psse.jaworzno@sanepid.gov.pl

<https://www.gov.pl/web/psse-jaworzno>

Jaworzno, 2025-02-03

Sekretariat PSSE

32 616 40 58
32 317 17 84

*Kierownik Oddziału Nadzoru
Sanitarnego*

32 616 31 62

Sekcja Epidemiologii

32 616 41 98
32 317 17 83

*Sekcja Bezpieczeństwa
Żywności i Żywnienia*

32 616 37 66
32 317 17 81

*Sekcja Higieny Komunalnej
i Środowiska*

32 616 31 62
32 317 17 88

*Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru
nad Chemikaliami*

32 616 37 66
32 317 17 87

*Stanowisko Pracy ds. Higieny
Dzieci i Młodzieży*

32 317 17 89

*Stanowisko Pracy ds.
Zapobiegawczego Nadzoru
Sanitarnego*

32 616 69 09

*Stanowisko Pracy ds. Promocji
Zdrowia i Komunikacji
Społecznej*

32 317 17 89

Sekcja Ekonomiczna

32 616 69 08

Sekcja Administracji

32 317 17 85

NS-HK.903.1.8.2025

Prezydent Miasta Jaworzna
ul. Grunwaldzka 33
43-600 Jaworzno

**OBSZAROWA OKRESOWA OCENA JAKOŚCI WODY
PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI
NA TERENIE MIASTA JAWORZNA ZA ROK 2024**

Na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416)
- art. 12 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r., poz. 757);
- § 22 ust.1 i § 23 ust.1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie

w oparciu o:

- sprawozdania z badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonywanych w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego,
- sprawozdania z badań próbek wody pobranych w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzonej przez lokalnych producentów i dystrybutorów wody,

stwierdza, że w zakresie badanych parametrów monitoringu kontrolnego i przeglądowego woda przeznaczona do spożycia na terenie miasta Jaworzna w 2024 roku spełniała wymagania określone w załącznikach nr 1, 4A, 4B i 5A oraz spełniała parametry określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Uzasadnienie

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi był sprawowany w 2024 r. przez PPIS w Jaworznie, podobnie jak w latach wcześniejszych, na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 416) oraz art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r., poz. 757). Podstawą nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi była ocena zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294).

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 r. każdorazowo oparta była na wynikach badań laboratoryjnych i uwzględniała oszacowanie ryzyka bezpieczeństwa zdrowotnego.

Konsumenci z terenu miasta Jaworzna w 2024 roku byli zaopatrywani w wodę do spożycia przez jej lokalnego producenta i dystrybutora tj. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o., z siedzibą przy ul. Św. Wojciecha 34. W ubiegłym roku produkcja wody do spożycia w przeważającej mierze została pokryta przy pomocy ujęć własnych, w ilości 4 707 561,0 m³/rok (tj. ok. 99 % rocznego zaopatrzenia w wodę). Dodatkowo część wody Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. zakupiły ze źródeł zewnętrznych (niżej wymienione) - w ilości 51 123,0 m³/rok, co stanowi ok. 1 % rocznego zaopatrzenia w wodę. Liczba mieszkańców Jaworzna zaopatrywanych w wodę w 2024 r. wyniosła ok. 86 tys. osób. Natomiast długość sieci wodociągowej z uwzględnieniem przyłączy wodociągowych wynosi ok. 839 km.

Woda przeznaczona do spożycia pochodzi z pięciu ujęć podziemnych: „Galmany”, „Dobra”, „Jarosław Dąbrowski”, „Bielany” (działające wyłącznie okresowo) oraz jednego ujęcia powierzchniowego – „Piaskownia”.

Woda do spożycia rozprowadzana przez wodociągową sieć rozdzielczą produkowana jest przez 5 miejskich stacji uzdatniania wody (wg ewidencji z 31.12.2024 r.), o różnej wydajności:

- SUW „Dobra”: produkcja wody - ok. 695 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 6 414 osób, stosowane środki i metody uzdatniania - chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- SUW „Galmany”: produkcja wody - ok. 5 732 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 19 630osób, stosowane środki i metody uzdatniania - chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu, dodatkowo w każdej ze studni zamontowano lampy UV.
- SUW „Jarosław Dąbrowski”: produkcja wody - ok. 752 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 8 908osoby, stosowane środki i metody uzdatniania - odwrócona osmoza, aeracja, utlenianie wstępne ozonem resztkowym, odżelazianie, odmanganianie, dezynfekcja lampami UV oraz dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.
- SUW „Bielany”: produkcja wody - ok. 85 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 2 372 osoby, stosowane środki i metody uzdatniania - chemiczna dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu.

- SUW „Piaskownia Wodociągi Jaworzno”: produkcja wody - ok. 5 597,39 m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej przez wodociąg - ok. 21 699osób, stosowane środki i metody uzdatniania – cedzenie na kracie sitowej, sedymentacja w piaskowniku, aeracja i desorpcja w wieży desorpcji, koagulacja koagulantem glinowym PAX, sedymentacja zawiesin w separatorze lamelowym, utlenianie wstępne ozonem resztkowym wytwarzanym z tlenu gazowego, filtracja na filtrach piaskowych otwartych oraz filtrach ciśnieniowych z węglem aktywnym, dezynfekcja lampami UV, dezynfekcja końcowa podchlorynem sodu wytwarzanym na miejscu z soli kuchennej.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że funkcjonuje dodatkowo tzw. Układ Zbiorników „Warpie”, gdzie następuje głównie mieszanie wody pochodzącej z ujęcia głębinowego „Galmany” i ujęcia powierzchniowego „Piaskownia” w stosunku 50% do 50%. Tutaj również ma miejsce mieszanie wody ze Zbiorników Warpie i wody od zewnętrznego dostawcy GPW Katowice - Maczki. W sumie woda mieszana ze Zbiorników „Warpie” trafia do ok. 30 658 mieszkańców.

W 2024 r. podobnie jak we wcześniejszych latach Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. nie były w stanie pokryć w 100% zapotrzebowania mieszkańców na wodę przeznaczoną do spożycia. W związku z czym część wody przeznaczonej do spożycia dla ludności miasta Jaworzna pochodzi spoza terenu i jest produkowana przez:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., 41 – 404 Mysłowice, ul. Fabryczna 10 – zaopatruje ok. 145 osób w rejonie Osiedla Wysoki Brzeg w Jaworznie, ilość zakupywanej wody to ok. 14 435,00m³, co stanowi ok. 0,3 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem,
- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A., 40 – 026 Katowice, ul. Wojewódzka 19 (Wydział Badania Wody Laboratorium Maczki ul. Wodociągi 4, 41-217 Sosnowiec) - zaopatruje ok. 27 149 mieszkańców Jaworzna, ilość zakupywanej wody to ok. 30 239 m³ rocznie, co stanowi ok. 0,6 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem,
- Wodociągi Chrzanowskie Sp. z o. o., 32 – 500 Chrzanów, ul. Jagiellońska 8 – zaopatruje ok. 66 mieszkańców Jaworzna, ilość zakupywanej wody to ok. 5 643 m³ rocznie, stanowi ok. 0,1 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem.
- Sosnowieckie Wodociągi S.A., 41-200 Sosnowiec, ul. Ostrogórska 43 – zaopatruje ok. 38 mieszkańców Jaworzna, ilość zakupywanej wody to ok 806 m³ rocznie, stanowi ok. < 0,1 % rocznego zaopatrzenia w wodę ogółem.

Na obszarze nadzorowanym przez PPIS w Jaworznie funkcjonuje również stacja uzdatniania wody Zakładu Górniczego Sobieski Południowego Koncernu Węglowego S.A. zlokalizowana przy ul. Sulińskiego 2 w Jaworznie. Stacja ta uzdatnia wodę przeznaczoną do spożycia wyłącznie na potrzeby zakładu z zastosowaniem aeracji filtracji oraz systemu odwróconej osmozy. Do dezynfekcji końcowej stosuje się podchloryn sodu. W ciągu 2024 r oszacowano wielkość produkcji wody na poziomie 5 8138 m³.

Ponadto na obszarze Jaworzna funkcjonuje indywidualne ujęcie wody w obiekcie OEEG GEOSFERA ul. Św. Wojciecha 100. Niniejsze ujęcie nie posiada systemu uzdatniania, a woda doprowadzana jest do sanitariatów oraz pomieszczeń socjalnych. Produkcja wody utrzymuje się na poziomie ok. 150 m³ rocznie.

Działania wykonywane w ramach bieżącego nadzoru

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie w 2024 r. sprawował bieżący nadzór sanitarny nad jakością wody w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294). W ramach monitoringu jakości wody:

- pobierano i zlecano wykonanie urzędowych badań próbek wody zgodnie z przyjętym harmonogramem,
- pobierano i zlecano wykonanie urzędowych badań próbek wody w ramach rekontroli, w przypadku stwierdzenia niezgodności z normatywem, po przeprowadzeniu przez przedsiębiorstwo wodociągowe działań naprawczych,
- prowadzono i uaktualniano wykazy: przedsiębiorstw wodociągowo - kanalizacyjnych, miejsc pobierania próbek wody objętych monitoringiem jakości wody,
- uzgadniano przedkładane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne harmonogramy pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej oraz systematycznie egzekwowano jego wykonanie,
- pozyskiwano od przedsiębiorstw wodociągowo - kanalizacyjnych wyniki badań jakości wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej (dot. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. nadzorowanego przez PPIS w Jaworznie oraz zewnętrznych dostawców wody nadzorowanych przez inne stacje sanitarno-epidemiologiczne),
- gromadzono, analizowano i oceniano dane uzyskiwane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody (baza danych), zarówno dane pochodzące z kontroli urzędowej, jak i dane pochodzące z kontroli wewnętrznej,
- systematycznie przekazywano dane pochodzące z monitoringu jakości wody (baza danych „Excel-Woda”) do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego,
- systematycznie informowano Prezydenta Miasta Jaworzna o jakości wody przeznaczonej do spożycia na nadzorowanym terenie oraz współpracowano z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Jaworznie,
- dokonano zatwierdzenia systemu jakości badań wody w zakresie 23 metodyk badawczych wykonywanych przez Dział Analiz Laboratoryjnych Wodociągów Jaworzno Sp. z o.o., ul. Dąb 105, w oparciu o załącznik nr 6 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294.),
- prowadzono działania w związku ze składanymi do PPIS w Jaworznie skargami na złą jakość wody.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach bieżącego nadzoru prowadzono według harmonogramu opracowanego na 2024 r. W związku z powyższym na terenie miasta Jaworzna do badań laboratoryjnych pobierano próbki wody w 35 stałych punktach monitoringowych oraz w 3 dodatkowe. Łącznie pobrano 80 próbek wody przeznaczonej do spożycia. Podczas pobierania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonano pomiary temperatury i oznaczono wolny chlor.

W ramach bieżącego nadzoru wykonano badania:

- 78 próbek wody pod względem fizykochemicznym;

- 58 próbek wody pod względem mikrobiologicznym.

Z powodu przekroczeń analizowanych parametrów kwestionowano 16 próbek wody. (Tabela 1).

Tabela 1. Ilość próbek wody pobranych w ramach kontroli PIS i zakwestionowanych ze względu na przekroczone parametry w 2024 r.

Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba pobranych próbek wody do badań	Liczba kwestionowanych próbek ze względu na parametry	
fizykochemicznych	mikrobiologicznych	fizykochemiczne	mikrobiologiczne
ogółem	ogółem	ogółem	ogółem
78	58	12	4

W analizowanym okresie zakwestionowano 2 próbki wody w zakresie wartości dopuszczalnej mętności i żelaza oraz jedną próbkę w wody w zakresie wartości dopuszczalnej manganu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie wydał oceny o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi w ww. przypadkach. Natomiast w przypadku pozostałych 9 próbek pobranych z Ujęcia Galmany – stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości ołowiu. Jednakże, otrzymywane wyniki przy uwzględnieniu niepewności pomiaru w większości mieściły się w granicy wartości dopuszczalnej, a przedstawione przez Wodociągi Jaworzno Sp. wyniki badań wody ze strefy zaopatrzenia w wodę z ujęcia, nie wykazały przekroczenia ołowiu u konsumentów. Obecnie prowadzony jest zwiększony monitoring jakości wody w strefie zaopatrzenia w wodę ze względu na duże wahania wartości parametru.

W zakresie parametrów mikrobiologicznych stwierdzono dwa przekroczenia dotyczące liczby bakterii grupy coli, jednakże badania kontrolne wykonane niezwłocznie nie potwierdziły przekroczenia tegoż parametru. Stwierdzono również przekroczenie bakterii grupy coli, enterokoków i bakterii E.coli w jednej próbce oraz bakterii grupy coli i E.coli w drugiej, w tym samym punkcie. Woda pochodziła z ujęcia indywidualnego i nie była poddawana dezynfekcji chemicznej.

Każdorazowo w przypadku stwierdzenia przekroczenia badanych parametrów fizykochemicznych lub mikrobiologicznych podmiot odpowiedzialny za zapewnienie wymaganej jakości wody przeznaczonej do spożycia był zobowiązany przez PPIS w Jaworznie do:

- ustalenia przyczyny powstania zanieczyszczenia,
- podjęcia działań naprawczych mających na celu doprowadzenie jakości wody do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294),
- poinformowania PPIS w Jaworznie o podjętych i przeprowadzonych działaniach naprawczych.

Po uzyskaniu informacji o przeprowadzonych działaniach naprawczych wykonywane były ponowne badania w ramach nadzoru sanitarnego lub kontroli wewnętrznej celem

potwierdzenia skuteczności tych działań i doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymogów prawnych.

Kontrola wewnętrzna przedsiębiorstw wodociągowych oraz innych podmiotów zaopatrujących w wodę do spożycia

Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. poddały analizie 1093 próbki wody (w tym 80 próbek wynikających z zatwierdzonego harmonogramu) w ramach kontroli wewnętrznej obejmującej zakresem monitoring parametrów grupy A i grupy B ww. rozporządzenia. W większości analizowanych przypadków woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Odnotowane przez Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. przekroczenia dotyczące pogorszenia jakości wody wyłącznie w zakresie fizykochemii stanowią ok. 4,5 % ogólnego poboru prób. Przekroczenia odnotowane wyłącznie w zakresie mikrobiologii stanowiły 0,3 % ogólnego poboru prób. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. realizowały zatwierdzony przez PPIS w Jaworznie harmonogram pobierania próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej zaplanowany przez przedsiębiorstwo na rok 2024.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Południowy Koncern Węglowy S.A. Zakład Górniczy Sobieski, na podstawie zatwierdzonego przez PPIS harmonogramu pobierania próbek wody na rok 2024, przekazano do oceny 8 sprawozdań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przedstawione sprawozdania potwierdziły jej jakość.

Wodociągi Chrzanowskie Sp. z o.o. przekazały 5 sprawozdań monitoringu parametrów grupy A i B, dotyczących zakupywanej wody badanej w punkcie granicznym. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Mysłowicach przekazało 2 sprawozdania monitoringu parametrów grupy A dotyczące zakupywanej wody badanej w punkcie granicznym. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągowe S.A. przedstawiło do PPIS w Jaworznie 29 sprawozdań w zakresie parametrów grupy A i B, które potwierdziły jakość sprzedawanej wody.

W związku z funkcjonowaniem indywidualnego ujęcia wody w obiekcie OEEG GEOSFERA Urząd Miejski Jaworzno przedstawił 2 sprawozdania z badań wody w zakresie parametrów grupy A zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem oraz jedno sprawozdanie będące wynikiem rekontroli wewnętrznej badań PIS.

W 2024 r. Wodociągi Jaworzno Sp. z o.o. odnotowały ogółem 187 awarii wodociągowych oraz przyjęły 148 zgłoszeń o złej jakości wody. Awarie w dużej mierze związane były z uszkodzeniami sieci wodociągowej powstałymi podczas prowadzenia prac remontowo-budowlanych sieci wod-kan. Obszar gdzie najczęściej dochodziło do ww. awarii obejmował dzielnice takie jak Śródmieście oraz Ciężkowice. Podczas usuwania awarii mieszkańcy miasta zaopatrywani byli w wodę przeznaczoną do spożycia, dostarczaną beczkowozami oraz w postaci jednostkowych aseptycznych opakowań. Z kolei zgłoszenia o pogarszaniu się jakości wody w większości przypadków dotyczyły nieprawidłowych wskaźników fizykochemicznych. Najczęściej odnotowane zgłoszenia pochodziły z dzielnic: Koźmin, Niedzieliska, Długoszyn, Bory.

Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów w związku z przekroczonymi parametrami w wodzie do spożycia

I. Wskaźniki mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi analizowane w związku z występującymi przekroczeniami:

- Bakterie grupy coli - mogą występować w odchodach, wodach bogatych w substancje odżywcze, glebie, rozkładających się resztkach roślinnych, a także w wodzie pitnej o relatywnie wysokiej zawartości substancji pożywkowych. Gatunki wykrywane w kale rzadko lub nie wykrywane wcale, posiadają zdolność do rozmnażania w wodzie do picia o stosunkowo wysokiej jakości. Uzdatniona woda dostarczana konsumentom nie powinna zawierać bakterii grupy coli. Wykazanie ich obecności wskazuje na nieodpowiednie uzdatnienie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną ilość substancji odżywczych.
- E.coli Jest to gram-ujemna bakteria należąca do rodziny Enterobacteriaceae, która wchodzi w skład fizjologicznej flory bakteryjnej jelita grubego człowieka oraz zwierząt. W jelicie ta symbiotyczna bakteria spełnia pożyteczną rolę, uczestnicząc w rozkładzie pokarmu, a także przyczyniając się do produkcji witamin z grupy B i K. Bakteria E. coli nie wytwarza przetrwalników tzn. że zawsze jeśli zostanie stwierdzona jest to „świeża” bakteria, która została stosunkowo niedawno wprowadzona do wody. Skażenie wody nastąpiło w krótkim okresie poprzedzającym jej wykrycie. Bakterie z tej rodziny mogą w określonych warunkach wywoływać choroby takie jak biegunki, zakażenia układu moczowego. Dotyczy to przede wszystkim osób osłabionych, noworodków oraz osób słabszych.
- Enterokoki - źródło większości gatunków „paciorkowców kałowych” stanowią odchody ludzkie i zwierzęce, gdyż bakterie te stanowią składnik flory jelitowej. Pewne gatunki i podgatunki tych bakterii występują również w materiale pochodzenia roślinnego. Paciorkowce kałowe w wodach zanieczyszczonych rozmnażają się stosunkowo rzadko. Ze względu na wysoką odporność na wysychanie, wykazują większą wytrzymałość od E. coli i bakterii grupy coli

II. Wskaźniki fizykochemiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi analizowane w związku z występującymi przekroczeniami:

- Mętność - mętność wody spowodowana jest obecnością drobnych cząstek stałych w postaci różnych, nierozpuszczonych związków organicznych i nieorganicznych, które dostają się do wody w skutek nieodpowiedniego uzdatniania lub z powodu unoszenia się w wodzie osadów z sieci wodociągowej. Mętność mogą powodować: glina, iły, wytrącające się związki żelaza, manganu i aluminium, rozdrobnione substancje organiczne, kwasy humusowe, plankton, wyższe mikroorganizmy. Woda o wysokiej mętności może chronić mikroorganizmy przed działaniem dezynfekcyjnym i pobudzać wzrost liczby bakterii.
- Żelazo - Żelazo znajduje się w naturalnych wodach słodkich w stężeniach od 0,5 do 50 mg/l. Może być również obecne w wodzie do picia w wyniku wykorzystywania koagulantów żelazowych lub z powodu korozji stalowych i żeliwnych rur wodociągowych. Wartość około 2 mg/l nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Żelazo

zwykle wpływa na smak i wygląd wody do picia przy zawartości niższej od 2 mg/l. Żelazo sprzyja wzrostowi bakterii żelazowych, które czerpią energię z utleniania jonu żelazawego do żelazowego i tworzą maziste osady pokrywające przewody wodociągowe. W stężeniach przekraczających 0,3 mg/l, żelazo powoduje plamienie prania i urządzeń sanitarnych. W stężeniach poniżej 0,3 mg/l zazwyczaj nie stwierdza się wyczuwalnego specyficznego smaku wody, chociaż stężenia takie mogą powodować powstanie zabarwienia i mętności wody.

- Ołów - Ołów obecny w wodzie może mieć kilka przyczyn pochodzenia zarówno ze źródeł naturalnych jak i przemysłowych. Do najczęstszych zalicza się jego przedostawanie w postaci rozpuszczonej z wewnętrznych instalacjach wodociągowych, tj. w rur, lutów, armatury zawierającej ten metal. Jego ilość rozpuszczona w instalacji zależy od pH, temperatury, twardości wody oraz od czasu jej zastoju w rurach. Dopuszczalna wartość dla ołowiu w wodzie wodociągowej to 10 µg/l. Może zaburzać czynność nerek, powodować nadciśnienie oraz upośledzać płodność. Ołów łatwo przenika przez łożysko przez cały okres ciąży, co negatywnie wpływa na stan rozwijającego się płodu. Niemowlęta i młodsze dzieci są szczególnie narażone na jego szkodliwe działanie, ponieważ przechodzą okres intensywnego wzrostu, a ich rozwijające się organy łatwiej wchłaniają ołów, jednocześnie wydalając go mniej wydajnie.
- Mangan - znaczne stężenia manganu w wodzie przeważnie występują jednocześnie z wysokimi wartościami stężeń żelaza, rzadziej zdarza się, aby występowały one jako izolowane zanieczyszczenie. Istnieją kontrowersje, co do szkodliwości dla zdrowia ludzi manganu zawartego w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi – na możliwość taką wskazują wyniki niektórych badań epidemiologicznych, wiążące ją generalnie ze znacznym narażeniem, do którego dochodzi przy stężeniach manganu w wodzie przekraczających wartość 400-500 µg/l. Podwyższone wartości stężeń manganu w wodzie przeznaczonej do spożycia najczęściej nie przekraczają powyższej granicy i nie zagrażają zdrowiu ludzi, mogą one natomiast wywierać niepożądany wpływ na wskaźniki organoleptyczne wody, powodując wzrost jej barwy, mętności, smaku i zapachu.

Podsumowanie

W związku z powyższym, po przeanalizowaniu wyników badań wody zawartych w sprawozdaniach od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jaworznie stwierdza, że w roku 2024 r. mieszkańcy Jaworzna korzystali z wody do spożycia o jakości odpowiadającej stawianym jej wymaganiom. Działania realizowane zarówno przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jaworznie, jak i podejmowane przez lokalnych producentów i dystrybutorów wody, przekładają się na konkretne rezultaty w postaci ciągłego, skutecznego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

mgr inż. Bożena Wójcik

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w
Jaworznie

/dokument podpisany elektronicznie/
2025-02-03

Otrzymują:

1. Adresat
2. NS-HK a/a

Do wiadomości:

1. ŚPWIS
2. Konsumenci za pośrednictwem strony internetowej PPIS w Jaworznie.